

So n'Espases, encara

El Tribunal Suprem espanyol (TS), a instàncies dels advocats de la Congregació dels Missioners del Sagrat Cor –titular del monestir medieval de la Real– i de l'Associació de Veïns de la Real, ha acordat de suspendre la modificació del Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) de Palma, aprovat durant el mandat anterior sota majoria absoluta del PP. Aquesta modificació convertí el terreny de So n'Espases de rústic en susceptible d'aprofitament per a equipament sanitari. Per tant, ara es manté la condició de terreny rústic. Així mateix, el Suprem considera que “hi ha en conflicte dos interessos generals: el representat per la nova instal·lació hospitalària de referència per a les illes Balears i el de protecció del sòl rural en el qual, en principi, no calen aquesta mena d'instal·lacions, llevat que fossin declarades d'interès general”.

El Tribunal Suprem espanyol suspèn la modificació del pla general de Palma que permeté la construcció del polèmic hospital.

La decisió del TS suscita un interrogant evident: què se'n farà, de l'hospital, que ja arriba a la darrera fase de construcció? S'haurà d'aturar o no? Doncs les dues associacions que hi van presentar recurs –que consideren que la decisió del Suprem és un èxit per a la seva causa contra l'hospital– tenen dos mesos per a demanar la suspensió cautelar de les obres. L'òrgan que ha de decidir és el Tribu-

nal Superior de Justícia de les Balears (TSJB), que tramita el nucli de la denúncia contra la construcció. S'espera que, abans de l'estiu, el TSJB prendrà la decisió final, que podria incloure la suspensió cautelar de les obres. Segons què estableixi la sentència final, se sabrà si les obres de l'hospital poden continuar o no.

La lluita contra l'hospital. La història de l'hospital de So n'Espases comença tot just iniciada la legislatura 2003-2007. Fins aquell moment hi havia consens polític a les Illes perquè l'hospital de referència actual, Son Dureta, fos reformat integralment. Però sobtadament el president del govern, Jaume Matas, i la consellera de Salut, Aina Castillo, anunciaren que l'executiu tenia la intenció de construir un nou hospital en lloc de reformar l'antic, que té més de cinquanta anys. Més tard, se'n va saber l'emplaçament: So n'Espases, una finca rústica situada a la barriada del Secar de la Real, que és fora del nucli urbà de Palma, i que té per veí el monestir medieval de la Real –on residí Ramon Llull. Una part

MIQUEL PAYERAS

Les obres de l'hospital de So n'Espases començaren l'abril del 2007, amb l'oposició de l'esquerra, tot i que després el PSOE les féu reprendre.

MIQUEL PAYERAS

Al costat del terreny on es construeix l'hospital de So n'Espases hi ha el monestir de la Real, els titulars del qual –els Missioners del Sagrat Cor– han guanyat un recurs contra les obres.

dels veïns i els titulars del monestir –els membres de la congregació dels Missioners del Sagrat Cor–, tot d'una reaccionaren críticament, demanant al govern que cercàs un altre lloc per a fer-hi l'hospital. Adduïen tant raons de preservació de la fesomia de la zona com de protecció patrimonial de l'entorn del monestir. Però Matas no en féu cas. La crítica dels veïns s'intensificà i s'engegà la campanya *Salvem la Real*, que rebé ben aviat el suport de l'esquerra, aleshores a l'oposició: PSOE, PSM, EU, Verds i ERC.

La lluita contra l'hospital esdevingué en un símbol de l'oposició ciutadana i política contra la forma de governar de Matas, que desplegava una intensa activitat fent construir autopistes –com les de Mallorca i d'Eivissa–, grans infraestructures –com el metro de Palma– i obres sumptuoses –Palma Arena– sense gaire sentit. Al Parlament l'oposició treia a rotlle l'hospital quasi cada setmana, quan demanava explicacions del canvi d'emplaçament que, assegurava, no obeïa a cap raó d'interès general, sinó que només servia per a encobrir operacions urbanístiques de caràcter especulatiu en aquella zona. Al carrer, els actes contra la construcció eren com més anava més tensos, i desembocaren en aldarulls durant la romeria que l'Ajuntament de Palma organitzava cada any, a final d'agost,

des del centre de la ciutat fins a Sant Bernat (a la barriada de la Real). L'esquerra féu seva la reivindicació social fins al punt que va prometre que si governava aturaria les obres. Tanmateix, el govern es mostrà insensible a totes les manifestacions socials, i l'abril del 2007, just abans de les eleccions, començaren les obres.

El nou govern. El resultat de les eleccions tingué per conseqüència un pacte entre PSOE, Bloc, UM i Eivissa pel Canvi que desallotjà el PP del govern. Tot d'una de prendre possessió el nou executiu, el president Francesc Antich i el conseller de Salut, Vicenç Thomàs, anunciaren l'aturada de les obres durant tres mesos per a estudiar emplaçaments alternatius. Però, sorprenentment, a principi d'octubre del 2007, Antich va decidir –“amb molt de mal de cor”, digué– que no s'havia trobat cap indret que tingués condicions per a traslladar-hi el nou hospital de referència i que, per tant, continuaven les obres de So n'Espases.

A partir d'aleshores, els veïns i els Missioners del Sagrat Cor concentraren la lluita a presentar recursos judicials. Ara el Suprem espanyol els ha donat la raó. I, tot esperant que el TSJB decidís sobre el fons de tota la reclamació, el dubte és si s'aturaran les obres o no.

En saber què deia el TS, el Bloc considerà que quedava provat que la lluita social contra So n'Espases tenia raó i que mai no “s'hauria d'haver continuat la construcció” de l'hospital. D'aquesta manera, responsabilitzava directament el PSOE d'haver pres la decisió de continuar les obres. D'una altra banda, UM opina que, atès que l'obra ja és molt avançada, ara no es pot fer anques enrere. I, per part dels PSOE, tant el president Antich com el conseller Thomàs asseguraren que l'hospital continuaria endavant i que el 2011 ja funcionaria.

La portaveu del govern, Joana Barceló, explicà en una conferència de premsa quina estratègia seguirà l'executiu per assegurar que les obres van endavant. Per una banda, demanarà “la nul·litat de la sentència” perquè considera que ha quedat “en situació d'indefensió”, atès que “el procés [davant el TS] s'ha fet sense la comunicació a aquesta administració [el govern], la qual forma part d'aquest expedient”. Val a dir que la reclamació de les associacions esmentades es referia a l'aprovació del PGOU de Palma que aprovaren l'Ajuntament i el Consell de Mallorca. D'una altra banda, el govern considera, segons Barceló, que “la llei del contenciós administratiu preveu que si canvien substancialment les circumstàncies es pot sol·licitar la revisió” de la decisió presa, en aquest cas per part del TS. I, a parer de Barceló, ha passat justament això: que el govern ja ha esmenat prou el projecte inicial de So n'Espases. Segons la portaveu, s'hi han introduït dos canvis essencials. Primer, nombroses modificacions al projecte inicial per tal d'aconseguir més protecció ambiental i del patrimoni (la protecció del monestir). I segon, l'aprovació de la llei de mesures urgents de protecció del territori que inclou “la qualificació d'equipament sanitari per a la finca de So n'Espases” on es construeix l'hospital. Amb aquestes modificacions, segons Barceló, “es donen totes les garanties per a la protecció del patrimoni i el fan compatible amb l'interès general i sanitari de la construcció de So n'Espases”.

Miquel Payeras